

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI KADENCJA**

Warszawa, dnia 11 stycznia 2007 r.

Druk nr 338

**KOMISJA
RODZINY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Rodziny i Polityki Społecznej wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy – Kodeks pracy.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniona jest senator Ewa Tomaszewska.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Rodziny i Polityki Społecznej
(-) Antoni Szymański

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy - Kodeks pracy

Art. 1.

W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 180 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"§ 1. Pracownicy przysługuje urlop macierzyński w wymiarze:

- 1) 20 tygodni przy pierwszym porodzie,
- 2) 22 tygodni przy każdym następnym porodzie,
- 3) 30 tygodni w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie.

§ 2. Pracownicy, która wychowuje dziecko przysposobione lub która przyjęła dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem, przysługuje urlop macierzyński w wymiarze 22 tygodni również przy pierwszym porodzie.";

2) art. 183 otrzymuje brzmienie:

"Art. 183. § 1. Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub który przyjął dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem, ma prawo do 20 tygodni urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 71, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615.

obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia. Przepisy art. 180 § 5-7 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Jeżeli pracownik, o którym mowa w § 1, przyjął dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, do 10 roku życia, ma prawo do 10 tygodni urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.";

3) art. 298² otrzymuje brzmienie:

"Art. 298². 1. Minister właściwy do spraw pracy, mając na uwadze sytuacje, w których nieobecność pracownika pozostaje w związku z wykonywaniem obowiązku wynikającego z Kodeksu pracy lub przepisów odrębnych, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób usprawiedliwiania nieobecności w pracy;
- 2) zakres przysługujących pracownikom zwolnień od pracy;
- 3) przypadki, w których za czas nieobecności lub zwolnienia pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1 minister właściwy do spraw pracy określi, w szczególności, katalog przypadków, w których pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy, przy czym czas zwolnienia nie może być krótszy niż:

- 1) 5 dni - w razie urodzenia się dziecka pracownika, mając na względzie, że wykorzystanie tego zwolnienia powinno nastąpić w terminie 14 dni od dnia urodzenia się dziecka;
- 2) 2 dni - w razie ślubu pracownika albo zgonu i pogrzebu małżonka pracownika lub jego dziecka, ojca, matki, ojczyma lub macochy;
- 3) 1 dzień - w razie ślubu dziecka pracownika albo zgonu i pogrzebu jego siostry, brata, teściowej, teścia, babki, dziadka, a także innej osoby pozostającej na utrzymaniu pracownika lub pod jego bezpośrednią opieką."

Art. 2

Wymiar urlopu macierzyńskiego, o którym mowa w art. 180 § 1 i 2 oraz art. 183 § 1 Kodeksu pracy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się także do pracownic i pracowników korzystających z takiego urlopu w dniu 1 stycznia 2008 r.

Art. 3

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

UZASADNIENIE

Zapaść demograficzna w naszym kraju wymaga podjęcia różnorodnych działań wspomagających rodzinę w jej podstawowych funkcjach, w szczególności w zakresie ułatwienia opieki nad małym dzieckiem. Projekt ustawy nowelizującej Kodeks pracy jest kolejnym krokiem niwelującym skutki ustawy z dnia 21 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy (Dz. U. Nr 154, poz. 1805), tzw. okołobudżetowej z 2001 roku, obniżającej z 26 do 16 tygodni podstawowy wymiar urlopu macierzyńskiego.

Drugim celem projektu ustawy jest podwyższenie liczby dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, pracownika-ojca z tytułu urodzenia się jego dziecka.

Proponowane w zmianie 1) wydłużenie urlopu macierzyńskiego wynosi 2 tygodnie, podnosi się więc jego wymiar:

z 18 do 20 tygodni - przy pierwszym porodzie,

z 20 do 22 tygodni - przy każdym następnym porodzie,

z 28 do 30 tygodni - w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie. Jednocześnie w przypadku pracownicy, wychowującej dziecko przysposobione lub przyjęte przez nią jako rodzinę zastępczą, wymiar urlopu macierzyńskiego, jaki będzie jej przysługiwał, jeżeli urodzi dziecko, będzie wynosił 22 tygodnie przy pierwszym porodzie.

Zmiana 2) - w art. 183 Kodeksu pracy dokonuje się stosownego wydłużenia (tj. także o 2 tygodnie) urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.

Dodatkowy koszt wprowadzenia wydłużonego o 2 tygodnie urlopu macierzyńskiego (urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego) wyniesie – 153,75 mln zł (koszt wydłużenia o 2 tygodnie urlopu macierzyńskiego w roku bieżącym podwyższony przewidywanym na rok 2008 wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych - 102,5%).

Wydłużenie urlopów macierzyńskich może nieznacznie wpłynąć na wzrost zatrudnienia, w szczególności zatrudnienia na czas zastępstwa.

Zmiana 3) prowadzi do wydłużenia usprawiedliwionej nieobecności ojca dziecka po dacie urodzenia się dziecka z 2 istniejących w obecnym stanie prawnym do 5 dni roboczych, które można wykorzystać w ciągu pierwszych dwóch tygodni po urodzeniu się dziecka, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Z faktu urodzenia się dziecka w pierwszych dniach jego życia wynikają szczególne obowiązki ojca:

- czynności urzędowe, związane z rejestracją dziecka,
- pomoc osłabionej po porodzie matce dziecka w czynnościach pielęgnacyjnych,
- opieka nad starszymi dziećmi i towarzyszenie im w trudnej sytuacji zmian pozycji w rodzinie,
- zmiany urządzenia mieszkania i organizacji prac domowych.

Łączny koszt, jaki z tego tytułu poniosą budżet państwa i pracodawcy, szacujemy na 33 mln zł.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. W szczególności pozostaje w zgodzie z Dyrektywą Rady 92/85/EWG z 19 października 1992 roku w sprawie wprowadzenia środków, służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. U. L 348 z 28. 11. 1992), z Dyrektywą Rady 76/207/EWG z dnia 9 lutego 1976 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia zawodowego oraz warunków pracy (Dz. U. L 39 z 14. 2. 1976 – w szczególności w zakresie, w jakim dotyczy ustalenia okresów urlopu macierzyńskiego tak, by umożliwić pracownikom nieobecność w pracy w czasie, w którym występują dolegliwości związane z ciążą i porodem, a także z Dyrektywą Rady 96/34/WE z 3 czerwca 1996 roku w sprawie porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez UNICE, CEEP oraz ETUC (Dz. U. L 145 z 19. 6. 1996).

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
